

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ελέγχοντας έρχεται η όρεξη...

Με δεδομένο ότι η κρίση του χρέους ήταν μέχρι πολύ πρόσφατα αποκλειστικό «προνόμιο» των χωρών του Νότου, δεν πρέπει να εκπλήσσει το γεγονός ότι δεν υπάρχουν εμπειρίες, διδάγματα εμπειριών και ακόμα περισσότερο καμιά βιβλιογραφία σχετικά με την προετοιμασία, οργάνωση και διεξαγωγή λογιστικών ελέγχων του δημόσιου χρέους στις χώρες του παγκόσμιου Βορρά. Για αυτόν ακριβώς το λόγο δεν πρέπει να μας εκπλήσσει ότι ένα βιβλίο που φιλοδοξεί να αποτελέσει «εγχειρίδιο για τους λογιστικούς ελέγχους» του χρέους απαριθμεί και συνάμα εμπνέεται από γεγονότα, καταστάσεις και, κυρίως, από συγκεκριμένες εμπειρίες λογιστικών ελέγχων που διεξήχθησαν και διεξάγονται σε αυτόν ακριβώς τον πολύπαθο Τρίτο Κόσμο.

Την ώρα λοιπόν που η κρίση του χρέους μετακομίζει μαζικά στον πλανητικό Βορρά και εμείς εδώ στην Ελλάδα καλούμαστε να αναμετρηθούμε μαζί της, αμφισβητώντας και καταγγέλλοντας έμπρακτα το βραχνά του ελληνικού δημόσιου χρέους, δεν μπορούμε να επικαλεστούμε κανένα ανάλογο προηγούμενο, να αντλήσουμε διδάγματα από καμιά άλλη εμπειρία λογιστικού ελέγχου στην Ενωμένη Ευρώπη ή γενικότερα στον αναπτυσσόμενο Βορρά. Ωστόσο, δεν ξεκινάμε από το μηδέν. Οι χρήσιμες εμπειρίες και τα διδάγματα των αγώνων του παγκόσμιου Νότου είναι εδώ, στη διάθεσή μας, και απομένει να επωφεληθούμε από αυτά για να εγκαινιάσουμε –και για λογαριασμό των άλλων λαών της Ευρώπης– αυτή που ίσως είναι η πιο κεντρική από όλες τις σημερινές και αυριανές μάχες: τη μάχη ενάντια στο χρέος που ρημάζει κοινωνίες και καταστρέφει ανθρώπινες ζωές, αποτελώντας ένα από τα πιο δοκιμασμένα εργαλεία που κάνουν τους –λίγους– πλούσιους σκανδαλωδώς πλουσιότερους και τους –πάμπολλους– φτωχούς απάνθρωπα φτωχότερους...

Δεν χωρεί αμφιβολία ότι οι διαφορές ανάμεσα στην κρίση του χρέους στο Βορρά και στο Νότο είναι υπαρκτές και καθόλου αμελητέες. Ωστόσο, είτε πρόκειται για το Νότο είτε για το Βορρά, οι στόχοι ενός αυθεντικού λογιστικού ελέγχου του δημόσιου χρέους είναι ακριβώς αυτοί που παραθέτει το ανά χειράς βιβλίο:

«Ο πρώτος στόχος ενός λογιστικού ελέγχου είναι να ξεκαθαρίσει το παρελθόν, να ξεμπλέξει το κουβάρι του χρέους, νήμα προς νήμα, μέχρι να ξαναφτιάξει το κουβάρι των γεγονότων που οδήγησαν στο σημερινό αδιέξοδο. Τι απόγινε το χρέος του τάδε δανείου, με ποιους όρους συνάφθηκε το δείνα δάνειο; Πόσοι τό-

κοι πληρώθηκαν, με ποιο επιτόκιο, πόσο τμήμα του δανείου ήδη αποπληρώθηκε; Πώς διογκώθηκε το χρέος παρόλο που δεν είδαμε το χρώμα του χρήματος; Ποιο δρόμο πήραν τα κεφάλαια; Σε τι χρησίμευσαν; Ποιο μέρος τους υπεξαيرέθηκε και γιατί;»

Και όχι μόνον αυτά, αλλά επίσης:

«Ποιος δανείστηκε και στο όνομα ποιου; Ποιος δάνεισε και ποιος ήταν ο ρόλος του; Πώς βρέθηκε μπλεγμένο το κράτος, με ποια απόφαση, που λήφθηκε με ποια αρμοδιότητα; Πώς τα ιδιωτικά χρέη έγιναν "δημόσια"; Ποιος προώθησε σχέδια μαϊμούδες, ποιος έσπρωξε, ενθάρρυνε, ποιος κέρδισε από αυτά; Ποια εγκλήματα διαπράχθηκαν με αυτά τα χρήματα; Γιατί δεν αποδίδονται αστικές, ποινικές και διοικητικές ευθύνες;»

Και μόνο στη βάση των παραπάνω ερωτημάτων γίνεται φανερό ότι το πεδίο δράσης ενός λογιστικού ελέγχου είναι τεράστιο και δεν έχει καμιά σχέση με την καρικατούρα του, που το συρρικνώνει σε μια απλή επαλήθευση αριθμών από ρουτινιέρηδες λογιστές. Έτσι, δεν είναι διόλου τυχαίο ότι οι υπέρμαχοι των λογιστικών ελέγχων δικαιολογούν την ανάγκη πραγματοποίησής τους επικαλούμενοι πάντα δυο θεμελιώδεις και ζωτικής σημασίας ανάγκες της κοινωνίας: εκείνη της διαφάνειας και εκείνη του δημοκρατικού ελέγχου του κράτους και των κυβερνώντων από μέρους των πολιτών.

Πρόκειται αναμφίβολα για ανάγκες που παραπέμπουν σε εντελώς στοιχειώδη, αν και μόνιμα παραβιαζόμενα, δημοκρατικά δικαιώματα, που είναι μάλιστα αναγνωρισμένα και κατοχυρωμένα από το διεθνές δίκαιο. Το δικαίωμα των πολιτών να γνωρίζουν τι πράττουν εκείνοι που τους κυβερνούν, να πληροφορούνται τα πάντα για τους χειρισμούς, τους στόχους και τα κίνητρά τους συνδέεται άρρηκτα με την ίδια τη δημοκρατία καθώς απορρέει από το θεμελιώδες δικαίωμα των πολιτών να ελέγχουν την εξουσία και να συμμετέχουν ενεργά στα κοινά.

Και μόνο λοιπόν το γεγονός ότι αυτή η εξουσία αρνείται πεισματικά να πραγματοποιήσει τον λογιστικό έλεγχο του δικού της χρέους και φρίττει ακόμα και στην ιδέα ότι κάποιοι παρείσακτοι «εξωθεσμικοί» θα τολμούσαν να το πράξουν, είναι ενδεικτικό της άρρωστης και βαθύτατα ελλειμματικής (αστικής και νεοφιλελεύθερης) δημοκρατίας μας. Μιας ανάπηρης δημοκρατίας, που, κατά τα άλλα, δεν σταματά να μας βομβαρδίζει με τις περί διαφάνειας ρητορείες της.

Αυτή η γενική και μόνιμη ανάγκη διαφάνειας των δημόσιων υποθέσεων

αποκτά όμως στην εποχή του άγριου νεοφιλελευθερισμού της αχαλίνωτης –πρωτοφανούς στην παγκόσμια ιστορία– διαφθοράς πρόσθετη τεράστια σημασία. Μετατρέπεται σε κεντρική κοινωνική και πολιτική ανάγκη εντελώς ζωτικής σημασίας. Και είναι ακριβώς για αυτόν το λόγο που η έμπρακτη διαφάνεια αποτελεί εφιάλτη και ξορκίζεται στην πράξη από τους κάθε λογής ισχυρούς του συστήματος, οι οποίοι δεν δείχνουν την παραμικρή διάθεση να ανεχθούν απρόσκλητους μάρτυρες στο ατέλειωτο νεοφιλελεύθερο φαγοπότι τους.

Με άλλα λόγια, στην παρούσα ιστορική περίοδο της πιο εκτεταμένης διαφθοράς και των αμέτρητων οικονομικών σκανδάλων, ελευθερίες και δικαιώματα των πολιτών που ήταν άλλοτε «στοιχειώδη» μετατρέπονται σε... είδη πολυτελείας, όλο και πιο δυσεύρετα στις υπό στενή επιτήρηση κοινωνίες μας. Άμεση συνέπεια είναι ότι η έμπρακτη άσκηση αυτών των βασικών δημοκρατικών δικαιωμάτων εισπράττεται από τους κρατούντες και την εξουσία τους περίπου ως κήρυξη πολέμου των «από κάτω» ενάντια στο ίδιο το σύστημά τους. Και φυσικά, αντιμετωπίζεται δεόντως...

Αναμφίβολα, θα ακούσε η προώθηση τέτοιων –ντε φάκτο άκρως πολιτικών– δημοκρατικών δικαιωμάτων για να αποκτήσει ο λογιστικός έλεγχος του δημόσιου χρέους μια δυναμική που λίγο απέχει από το να είναι κοινωνικά σωτήρια και περίπου... ανατρεπτική. Ωστόσο, η βαθύτερη χρησιμότητα ενός ανεξάρτητου λογιστικού ελέγχου του δημόσιου χρέους από τους «από κάτω» δεν μπορεί ούτε να συνοψιστεί ούτε να εξαντληθεί στην υπεράσπιση της διαφάνειας και του εκδημοκρατισμού της κοινωνίας. Πηγαίνει πολύ πιο μακριά, καθώς θίγει ζητήματα ποιοτικά ανώτερα και ανοίγει το δρόμο σε διαδικασίες που μπορούν να αποδειχθούν άκρως επικίνδυνες για το κατεστημένο και εν δυνάμει απελευθερωτικές για τη συντριπτική πλειονότητα των πολιτών.

Πράγματι, απαιτώντας να ανοίξει και να ελέγξει τα βιβλία του δημόσιου χρέους, και ακόμα καλύτερα ανοίγοντας και ελέγχοντάς τα, το κίνημα του λογιστικού ελέγχου των πολιτών τολμά το «ανήκουστο»: *Μπαίνει στην απαγορευμένη ζώνη, στα άδυτα των αδύτων του καπιταλιστικού συστήματος, εκεί όπου, εξ ορισμού, δεν γίνεται ανεκτός κανένας «παρείσακτος».*

Ταυτόχρονα, όμως, έρχεται αντιμέτωπο, κατευθείαν και χωρίς καμιά διαμεσολάβηση, με το ίδιο το σύστημα καθώς *αμφισβητεί την πιο κεντρική από τις εξουσίες του: τη μονοπώληση του δικαιώματος να αποφασίζει για όλα τα σημαντικά οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα της χώρας. Δηλαδή, να αποφασίζει για τη μοίρα, για τη ζωή και το θάνατο των ανθρώπων...*

Εδώ δεν πρόκειται πια ούτε για σκέτη διαφάνεια, ούτε καν για τον εκδημοκρατισμό της κοινωνίας. Πρόκειται για κάτι πολύ πιο βαθύ και καιρικό, για το

άνοιγμα μιας πελώριας ρωγμής στο τείχος της εξουσίας που μας περικυκλώνει. Μιας ρωγμής μέσα από την οποία γίνεται δυνατό να αρχίσει να διαφαίνεται, έστω και θολά, ο «άλλος εφικτός κόσμος» του προσφιλούς χειραφετητικού οράματος των συνεταιρισμένων παραγωγών.

Συγκεκριμένα, για να εκπληρώσει τους στόχους του και να ανταποκριθεί στις προσδοκίες της κοινωνίας, ένας λογιστικός έλεγχος πολιτών του δημόσιου χρέους είναι εκ των πραγμάτων αναγκασμένος να πάει πολύ πέρα από τον έλεγχο της απλής νομιμότητας αυτού του χρέους. Σπρώχνεται «ανεπαισθήτως» να μπει βαθιά μέσα στα περιφραγμένα χωράφια της καπιταλιστικής εξουσίας, να διαπράξει την υπέρτατη «ιεροσυλία» της αμφισβήτησης ακόμα και της ιερής αγελάδας της ιδιωτικής ιδιοκτησίας, αξιολογώντας γιατί, πού και με ποια κριτήρια χρησιμοποιήθηκαν τα χρήματα των δανείων, πού και πώς έγιναν οι επενδύσεις. Και αυτό αναγκάζει ντε φάκτο το κίνημα που βρίσκεται πίσω και γύρω του, δηλαδή τους μισθωτούς και τους κάθε λογής καταπιεσμένους, να επεξεργαστεί τις δικές του εναλλακτικές προτεραιότητες στη βάση της ικανοποίησης άλλων, διαμετρικά αντίθετων, κοινωνικών αναγκών.

Για παράδειγμα, η κριτική της κατασπατάλησης πόρων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας δεν εξαντλείται στην αποκάλυψη και καταγγελία της εκτεταμένης διαφθοράς που τους συνόδευσε, ούτε στην απόδοση ευθυνών για τις μίζες που μοιράστηκαν γενναιόδωρα. Η κύρια και πιο καίρια κριτική είναι εκείνη που γίνεται στη βάση μιας άλλης, εντελώς διαφορετικής θεώρησης της κοινωνικής και περιβαλλοντικής πραγματικότητας. Εκείνης που οδηγεί στην υιοθέτηση διαμετρικά αντίθετων κοινωνικών και οικονομικών προτεραιοτήτων και, άρα, στο όραμα ενός άλλου εφικτού κόσμου. Αντί για την κατασκευή φαραωνικών αθλητικών εγκαταστάσεων, επενδύσεις στην υγεία, στην εκπαίδευση, για την ποιοτική αναβάθμιση των δημόσιων υπηρεσιών κ.λπ. Αντί για το άγριο μπετονάρισμα της ήδη ασφυκτιούσας πρωτεύουσας και των κατοίκων της, γενναίες επενδύσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Με άλλα λόγια, αντί για τα κέρδη των πολύ λίγων, ανακούφιση των αναγκών των πάρα πολλών.

Όμως, είναι ακριβώς αυτή η αντιμετώπιση των αναγκών του εργαζόμενου πληθυσμού –αλλά και της φύσης μέσα στην οποία ζούμε και αναπαραγόμαστε– που προσφέρει τη βάση για να αρχίσει να αναδύεται όχι μόνο η αναγκαιότητα αλλά και οι γενικές γραμμές του μοντέλου μιας άλλης οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης, δηλαδή μιας άλλης κοινωνίας. Ξεκινώντας λοιπόν με τη «ιεροσυλία» ενός απλού λογιστικού ελέγχου του χρέους, που αποκάλυψε όμως στα μάτια των πολλών πόσο γυμνός είναι ο (καπιταλιστής) βασιλιάς που μας καταδυναστεύει, η διαδικασία μετεξελίχθηκε γρήγορα σε ένα πρωτόγνω-

ρο σχολείο στο οποίο μαθητεύουν οι «από κάτω» διαμορφώνοντας και αναπτύσσοντας την ταξική και πολιτική τους συνείδηση, και διευρύνοντας τους ορίζοντές τους σε βαθμό που να τους ανοίγει η όρεξη να αμφισβητήσουν πια στα ίσια την ίδια την εξουσία των «από πάνω».

Όπως γίνεται φανερό, ένας τέτοιος λογιστικός έλεγχος του δημόσιου χρέους δεν μπορεί να γίνει χωρίς την άμεση και ενεργή συμμετοχή των «από κάτω». Κάτι τέτοιο, προϋποθέτει τη συγκρότηση και ανάπτυξη ενός ενωτικού αλλά και δημοκρατικού κοινωνικού κινήματος. Αυτό όμως το κίνημα δεν μπορεί και δεν πρέπει να περιοριστεί σε βοηθητικό ρόλο, δεν μπορεί απλώς να παρακολουθεί τις εργασίες της επιτροπής λογιστικού ελέγχου κάποιων «ειδικών», όσο καλοί, αριστεροί ή επαναστάτες κι αν είναι αυτοί. Πρέπει να μετέχει ενεργά στη διαδικασία ελέγχου του χρέους όχι μόνο επειδή μπορεί να τη βοηθήσει αποτελεσματικά με τις ειδικές γνώσεις, τις μαρτυρίες και τις έρευνές του, αλλά, κυρίως, επειδή μόνον αυτό είναι σε θέση να κρίνει και να καταγγείλει το δημόσιο χρέος στη βάση των δικών του λαϊκών προτεραιοτήτων, αναγκών, αξιών και απελευθερωτικών οραμάτων.

Ένα τέτοιο ριζοσπαστικό κίνημα για τον λογιστικό έλεγχο του χρέους δεν μπορεί να είναι κάτι το αφηρημένο. Για να αποκτήσει σάρκα και οστά, πρέπει να (αυτο)οργανωθεί κατ' εικόνα και ομοίωση της ίδιας της σύγχρονης κοινωνίας. Και για γίνει αυτό χρειάζεται να μοιάσει με ένα μεγάλο κινηματικό ποτάμι στο οποίο χύνονται πάμπολλοι διαφορετικοί ανθρώπινοι χείμαρροι. Όχι στο όνομα ενός κάποιου μεταφυσικού πλουραλισμού αλλά επειδή, για να είναι ουσιαστικός, ο έλεγχος του χρέους πρέπει να γίνεται σε σχέση με τις ανάγκες των ανθρώπων και επειδή κανείς άλλος δεν μπορεί να γνωρίζει, να κρίνει, να αξιολογεί και να υπερασπίζεται καλύτερα τις ανάγκες π.χ. των γυναικών από το ίδιο το μαχόμενο φεμινιστικό κίνημα, των αγροτών από τους ίδιους τους φτωχούς αγρότες, των νέων από τη κινητοποιημένη νεολαία, των καταναλωτών από τους οργανωμένους καταναλωτές ή του περιβάλλοντος από τους ριζοσπάστες οικολόγους, κ.λπ.

Συμπέρασμα: ένας αληθινός και αποτελεσματικός έλεγχος του δημόσιου χρέους απαιτεί την ύπαρξη ενός ισχυρού κινήματος στο οποίο συναντώνται τα ιδιαίτερα κινήματα ενάντια στο χρέος (και στα μέτρα λιτότητας) των διαφόρων, μικρών και μεγάλων, κοινωνικών κατηγοριών και ομάδων του καταπιεσμένου από το κεφάλαιο μισθωτού πληθυσμού· δηλαδή, ενός κινήματος που, λαβαίνοντας υπόψη τις πολλαπλές ιδιότητες και ευαισθησίες του σημερινού μισθωτού (όχι μόνο παραγωγός αλλά και καταναλωτής, χρήστης των δημόσιων υπηρεσιών, θύμα του σεξισμού, της ενδοοικογενειακής βίας και των διακρίσεων φύλου, θύμα της κλιματικής αλλαγής και της μόλυνσης του περι-

βάλλοντος) επιχειρεί τη σύνθεσή τους, χωρίς την οποία το κίνημα κομματιάζεται, διασπάται και προφανώς χάνει τη χειραφετητική δυναμική του.

Να λοιπόν ένας από τους λόγους που κάνει επιτακτική την ανάγκη συνάντησης του κινήματος λογιστικού ελέγχου του δημόσιου χρέους με εκείνο του «Δεν Πληρώνω». Αυτή η ανάγκη δεν πηγάζει μόνο από το γεγονός ότι και τα δυο εκφράζουν τους «από κάτω» και τις αντιστάσεις τους. Πηγάζει πρωτίστως από το γεγονός ότι πρόκειται, από πολλές απόψεις, για δίδυμα κοινωνικά κινήματα, με παρόμοιες «φιλοσοφίες» και δυναμικές, που είναι αναγκασμένα να συναντηθούν και να μπολιάσουν το ένα το άλλο αν θέλουν να εξαντλήσουν όλες τις δυνατότητες που τους προσφέρονται. Και τα δυο δεν περιορίζονται στην παθητική κριτική του καπιταλιστικού συστήματος, αλλά προχωρούν στην έμπρακτη παραβίαση της αστικής και καπιταλιστικής νομιμότητας, σηκώνοντας κεφάλι με περισσό θράσος στους ισχυρούς και στο σύστημά τους. Ενεργώντας με αυτό τον τρόπο, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την επέκταση και γενίκευση του καλού παραδείγματός τους, προπαγανδίζοντας με τη δράση τους το αυτονόητο: Ναι, δωρεάν υγεία και μεταφορές, παιδεία, ενέργεια, παιδικόι σταθμοί για τους μισθωτούς, τους μετανάστες, τις μονογονεϊκές οικογένειες, τους χαμηλοσυνταξιούχους, τους ανέργους και τους κάθε λογής απόκληρους αυτού του απάνθρωπου συστήματος. Ναι, δωρεάν επειδή αυτό δεν είναι εξωπραγματική πολυτέλεια αλλά δικαίωμα των πολλών και υποχρέωση των λίγων.

Η συνάντηση και οργανική σύνδεση τέτοιων κοινωνικών κινήματων όχι μόνο πολλαπλασιάζει την αξιοπιστία και τη δύναμή τους, αλλά κάνει δυνατό και κάτι πολύ πιο σημαντικό: εθίζει την κοινωνία των «από κάτω» στην ιδέα ότι αυτοί οι ίδιοι δεν είναι αιώνια καταδικασμένοι να υπακούουν μοιρολατρικά στα κελεύσματα των αφεντάδων τους. Ότι όχι μόνο είναι σε θέση να αμφισβητήσουν συλλογικά αυτά τα αφεντικά και την εξουσία τους αλλά και ότι δεν είναι πια αδιανόητο ακόμα και... να την αντικαταστήσουν με τη δικιά τους.

Η διαδικασία λογιστικού ελέγχου του δημόσιου χρέους από την κινητοποιημένη κοινωνία μπορεί να αποτελέσει ένα μεγάλο σχολείο για τους εργαζόμενους/ες, καθώς τους προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία να προσεγγίσουν και να κατανοήσουν «από τα μέσα» ζητήματα που είναι μόνιμα απρόσιτα και απαγορευμένα, όπως η λειτουργία του αστικού κράτους, η εθνική και παγκόσμια οικονομία της αγοράς ή οι διεθνείς σχέσεις και θεσμοί. Παίζοντας όμως αυτό τον παιδαγωγικό ρόλο, το μεγάλο σχολείο του ελέγχου των βιβλίων του κράτους από τους μισθωτούς και τις οργανώσεις τους συμβάλλει αποφασιστικά στη διαμόρφωση και ανάπτυξη της ταξικής και αντικαπιταλιστικής συνείδησής τους, καθώς ξεδιπλώνει μια δυναμική ανάλογη με εκείνη του εργατικού

ελέγχου. Μια δυναμική που καταλήγει να οπλίζει τους εργαζόμενους, και γενικότερα τα θύματα του νεοφιλελευθερισμού, με τη θέληση να αμφισβητήσουν την τυραννία του κεφαλαίου και να πάρουν τις τύχες στα χέρια τους.

Οι δίδυμες δυναμικές των δυο ελέγχων δεν μπορούν όμως να κρύψουν τις καθόλου αμελητέες διαφορές που τους χωρίζουν. Πράγματι, την ώρα που ο εργατικός έλεγχος ανοίγει τα βιβλία του εργοδότη, ο έλεγχος του δημόσιου χρέους κάνει φύλλο και φτερό τα βιβλία του κράτους. Έτσι, ενώ ο ένας (εργατικός έλεγχος) ξεκινάει από τα κάτω για να πάει προς τα πάνω, ο άλλος (έλεγχος του χρέους) αρχίζει από τα πάνω για να πάει προς τα κάτω. Με άλλα λόγια, ο καθένας τους τελειώνει εκεί που αρχίζει ο άλλος...

Αν λοιπόν επιδίωξη και συνάμα ζητούμενο του εργατικού ελέγχου, που αρχίζει στο εργοστάσιο, στην επιχείρηση και στον κάθε τόπο εργασίας είναι να κάνει τους μισθωτούς να θέσουν το ζήτημα του ελέγχου τους έξω από το χώρο δουλειάς, γενικεύοντάς τον στο επίπεδο όλης της κοινωνίας και του κράτους, συμβαίνει ακριβώς το αντίστροφο με τον λογιστικό έλεγχο του χρέους: Ξεκινώντας από το κράτος και το χρέος του, επιδιώκει να κάνει τους εργαζόμενους/ες –και όλους τους καταπιεσμένους– να γενικεύσουν την εμπειρία τους και να επιβάλουν τον έλεγχό τους στους τόπους δουλειάς, στην παραγωγή, αλλά και οπουδήποτε αλλού υφίστανται την κεφαλαιοκρατική εκμετάλλευση.

Πρόκειται χωρίς αμφιβολία για ένα «νεωτερισμό» που είναι γνήσιο τέκνο των (νεοφιλελεύθερων) καιρών μας, και που δεν έχει ακόμα κινήσει το ενδιαφέρον της αριστεράς και των επιτελείων της. Το γεγονός δεν πρέπει να μας εκπλήσσει: λείπουν οι πρακτικές εμπειρίες λογιστικού ελέγχου του δημόσιου χρέους από μέρους των «από κάτω», και μάλιστα στον πλανητικό Βορρά, που μόνον αυτές μπορούν να θεμελιώσουν τη θεωρητική αναζήτηση για τη βαθύτερη ανάλυση και κατανόηση του «φαινομένου». Απομένει όμως, το άμεσο ζητούμενο, που δεν είναι άλλο από το πώς και τι πρέπει να γίνει προκειμένου η δυναμική του λογιστικού ελέγχου του χρέους να κάνει την αντίστροφη διαδρομή από εκείνη του εργατικού ελέγχου: να «κατέβει» στη βάση της κοινωνίας, στους τόπους δουλειάς, και να απλωθεί σε όλη την παραγωγική διαδικασία.

Αναμένοντας λοιπόν την ετυμηγορία της πράξης των «από κάτω», για ένα πράγμα μπορούμε ήδη να είμαστε βέβαιοι: απέναντι σε έναν διεθνή –προ πολλού– πάνοπλο, οργανωμένο και συντονισμένο ταξικό αντίπαλο και με δεδομένη τόσο την ακραία διεθνοποίηση (παγκοσμιοποίηση) της καπιταλιστικής οικονομίας όσο και την ίδια την «πολυεθνική» φύση και πραγματικότητα του δημόσιου χρέους, η αναζήτηση από μέρους του κινήματος ελέγχου αυτού του χρέους εταίρων, συμμάχων και συναγωνιστών εκτός των εθνικών συνόρων

αποτελεί προϋπόθεση καθοριστικής σημασίας για την επιτυχία του. Δυο είναι οι άμεσες συνέπειες αυτής της διαπίστωσης. Κατ' αρχάς, οποιοσδήποτε αγώνας για τον έλεγχο και την ακύρωση του δημόσιου χρέους που δεν γίνεται στο όνομα και στη βάση των κοινών (ταξικών) συμφερόντων των «από κάτω», πέρα από εθνικά σύνορα, είναι καταδικασμένος σε αποτυχία. Δεύτερον, οποιαδήποτε αντιπαράθεση αποκλειστικά και μόνο με τους ξένους πιστωτές και τα ξένα διευθυντήρια, στο όνομα μιας κάποιας «αντίστασης στην ξένη κατοχή» της χώρας, δεν είναι μόνον εντελώς αναποτελεσματική αλλά και συνιστά μια αληθινή σκιαμαχία που παίζει το παιχνίδι της ιερής συμμαχίας ξένων και ντόπιων δυναστών μας. Απέναντι στην τόσο συγκεκριμένη και χειροπιαστή διεθνή του κεφαλαίου, δεν αντιπαρατάσσουμε τον πατριωτισμό αλλά τον έμπρακτο διεθνισμό μας.

Το καλό είναι ότι όλα αυτά πρέπει αλλά και μπορούν σήμερα να αποκτήσουν σάρκα και οστά, να μετουσιωθούν άμεσα σε έναν έμπρακτο μαχόμενο διεθνισμό. Ο λόγος απλός: οι λαοί στην Ευρώπη –αλλά σίγουρα και πέρα από αυτήν, στην απέναντι ακτή της Μεσογείου όπου μαίνεται η αραβική επανάσταση!– όχι μόνο βράζουν πια όλοι τους στο ίδιο καζάνι του εκβιαστικού δημόσιου χρέους και των απάνθρωπων σχεδίων λιτότητας αλλά και αισθάνονται όλο και πιο έντονη την ανάγκη να συνεργαστούν και να ενώσουν τις δυνάμεις τους ενάντια στον κοινό ταξικό εχθρό τους. Τρανή απόδειξη το γεγονός ότι, μέρα με τη μέρα, όλο και περισσότεροι δείχνουν να συμερίζονται τη διαπίστωση ότι δεν μπορεί να υπάρξει σωτηρία στο εσωτερικό των εθνικών τους συνόρων. Ότι απαιτείται, εδώ και τώρα, να κάνουν και οι λαοί της Ευρώπης (δυτικής και ανατολικής) ακριβώς ό,τι κάνουν οι κυβερνήτες τους, η Ευρωπαϊκή Ένωση, το ΔΝΤ και το πλούσιο θεσμικό και τιμωρητικό τους οπλοστάσιο: να συντονιστούν και να δράσουν από κοινού στη βάση ενός κοινού στρατηγικού σχεδίου. Σε τελευταία ανάλυση, οι «από πάνω» κάνουν καλά τη δουλειά τους, ώρα είναι να κάνουν και οι «από κάτω» τη δική τους...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΗΤΡΑΛΙΑΣ